

Länsstyrelsen
Gävleborg

BESLUT

2009-09-29

1 (9)

Dnr 511-1797-09
61-255

Enheten för skydd av natur

Se sändlista

BILDANDE AV GARPKÖLENS NATURRESERVAT

Beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) det område som avgränsas på bifogad karta (bilaga 3) och med de gränser som slutligen märks ut i fält som naturreservat.

För att säkerställa syftet med naturreservatet förordnar Länsstyrelsen att nedan angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser ska gälla.

Med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. (1998:1252) fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan (bilaga 1).

Naturreservatets namn ska vara Garpkölens naturreservat.

Uppgifter om naturreservatet

Benämning:	Garpkölens naturreservat
RegDOS-id:	21-2014564
Kommun:	Ljusdal
Karta:	16E 2j
Lägesbeskrivning:	I Orsa Finnmark på gränsen till Jämtlands län ca 10 km NNV om Rullbo. Se bifogad översiktskarta (bilaga 2)
Centrumkoordinater (Rikets nät, RT 90):	X: 6862631 Y: 1447550
Gräns:	Se bifogad beslutskarta (bilaga 3), gränsen är markerad med den punktstreckade linjen

Fastigheter och markägare:	Kvarnberg 2:11 Ägare: Sveaskog Förvaltnings AB
Areal (från VIC Natur):	Total areal 80 ha Därav landareal 80 ha Produktiv skogsmark 80 ha Därav naturskog* 72 ha * Areal från Länsstyrelsens naturskogsinventering
Förvaltare:	Länsstyrelsen
Friluftsliv	Området ligger i riksintresse för friluftslivet.

Syftena med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara områdets naturskogar och andra ingående naturtyper samt landskapets orörda karaktär för fortsatt fri utveckling. Förekommande ekosystem och biologiska mångfald skall bevaras och utvecklas genom intern dynamik och andra naturliga processer.

Inom ramen för detta syfte ska naturreservatet även stödja allmänhetens möjligheter till friluftsliv och naturupplevelser och ge möjlighet till vetenskaplig forskning.

Syftet ska uppnås genom att:

- Inget skogsbruk bedrivs i området.
- Områdets/landskapets orördhet bibehålls genom att exploateringar och arbetsföretag förhindras.
- Naturliga processer tillåts verka.
- Lämpliga åtgärder vidtas för mottagning av och information till allmänheten

Skälen för Länsstyrelsens beslut

Områdesbeskrivning

Garpkölen utgör den södra delen av ett relativt stort berg som sträcker sig i nord-sydlig riktning in i Dalarna i norr. Toppen av berget ligger 650 m ö h, och är mer eller mindre plan. Däremot finns väl markerade sluttningar eller branter, främst längs östra och södra kanten. På toppen av Garpkölen växer en lågväxt barrblandskog med karaktär av fjällgranskog. Här är skogen relativt gles med ett flertal mindre luckor. Hänglavsförekomsten är riklig på de smalkroniga

granarna. Spritt på toppen finns klena men relativt gamla björkar samt äldre tallar. Det utsatta läget för vind och snö visar sig i granens anpassade kronform samt talrika snöbrott. Sluttningarna mot ost och syd/sydväst går delvis i avsatser och bitvis utgörs de av mindre stup. Skogen består av omväxlande tall- och grandominerade bestånd med inslag av asp, björk och sälg, bitvis rikligt. Ställvis är hänglavs förekomsten riklig även här. För i princip hela Garpkölen gäller att skogsbruk sannolikt inte förekommit de senaste 50 åren. Äldre spår finns från avverkning i form av lumpade stockar. Ett område längst i sydväst bär spår av gallring, möjligen från sent sextital. Åldern på skogen varierar men ligger i huvudsak inom spannet 110 – 160 år. Andelen död ved såväl stående som liggande är låg.

Berggrunden i området består av grå till röd, medelkornig, massformig, grovporfyrisk granit, så kallad Rätangranit. Berget är till stor del täckt av ett tunt moräntäcke. I branterna är berggrunden blottlagd. De branta sluttningarna och det höga och otillgängliga läget bildar i kombination med det tunna jordtäcket, speciella betingelser för vegetationen i området.(ref Berggrundskarta över Gävleborgs län, med beskrivning, SGU serie Ba nr 22. samt grundvattenkarta över Gävleborgs län, SGU serie Ah nr 16).

Beskrivning av prioriterade bevarandevärden

Områdets naturvärden är knutna till den lågproduktiva hänglavsrika granskogen på toppen av berget och till de lövrika branterna. Skogen är gammal med beståndsåldrar upp till 160 år. Några rödlistade arter som förekommer i området är violettgrå tagellav, skrovellav och lunglav. Länsstyrelsen bedömer att det avgränsade området bör skyddas som naturreservat.

Andra sakförhållanden med betydelse för avgörandet att bilda naturreservat

Området ligger inte inom värdetrakt enligt ”Strategi för formellt skydd av värdefulla skogar i Gävleborgs län”, men är ett av de områden som ingick i Sveaskogs överenskommelse (13 juni 2008) med Naturvårdsverket. (Se vidare under rubriken ärendets handläggning).

Området behöver skyddas för att tillgodose behovet av orörda skogsområden och för att bevara skogslevande djur och växter. Området bidrar därmed till att uppfylla miljömålet ”Levande skogar” delmål 1.

Hela naturreservatet ingår i ett område av riksintresse för friluftslivet. Länsstyrelsen bedömer att det ligger i linje med riksintressena att skydda detta område.

Enligt kommunens översiktsplan (Översiktsplan för Ljusdals kommun 1990) ingår naturreservatet i område för skogsbruk. De enda naturområden som är

utpekade i översiktsplanen är de som är klassade som Riksintresse för naturvård och de som redan är formellt skyddade. Ljusdals kommun håller dock på att revidera sin översiktsplan, och ett förslag till ny översiktsplan är ute på remiss. Länsstyrelsen gör därför bedömningen att naturreservatet inte motverkar intentionerna i översiktsplanen.

Föreskrifter för naturreservatet

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för de åtgärder och den uppföljning som behövs för att nå syftet med naturreservatet och som anges i den till detta beslut hörande skötselplanen.

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för Länsstyrelsen eller av Länsstyrelsen utsedd uppdragstagare att utföra inventeringsverksamhet, nödvändig insamling av bestämningsmaterial, eller annan dokumentation av växt- och djurliv inom naturreservatet.

A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Utöver vad som i övrigt gäller enligt föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att

1. avverka skog, utföra annan skogsvårdsåtgärd eller ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle,
2. uppföra byggnad, mast, antenn, torn, campingplats, luft- eller markledning, stängsel, hägnad eller annan anläggning. Undantag gäller uppförande av jaktorn efter tillstånd från Länsstyrelsen,
3. anlägga väg, stig, vandringsled eller parkeringsplats,
4. bedriva täkt, anordna upplag, borra, mejsla, måla, spränga, gräva, schakta, dämma, tippa, fylla ut, dika, dikesrensa, muddra, eller på annat sätt skada mark och block,
5. bedriva mineralutvinning,
6. använda eller sprida kemiska och biologiska bekämpningsmedel, kalk, gödselmedel eller växtnäringsämnen,
7. framföra motordrivet fordon. Undantag gäller för älgragare eller liknande som behövs för uttransport av större vilt från området vid den jakt som är tillåten i naturreservatet. Uttransporten ska ske på så sätt att skador på mark och vegetation minimeras,

8. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift,
9. plantera in eller sätta ut växt- eller djurart,
10. upplåta mark för militära övningar eller liknande,
11. upplåta mark för idrottsarrangemang utan tillstånd från Länsstyrelsen.

B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § miljöbalken om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter att tåla visst intrång.

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar uppförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med naturreservatet.

1. Utmärkning av naturreservatet.
2. Uppsättning av informationstavlor.
3. Undersökning och dokumentation av mark, vegetation och djurliv.
4. Genomförande av skötselåtgärder som behövs för att uppnå målen med naturreservatet.

C. Föreskrifter enligt 7 kap 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet samt om ordningen i övrigt inom reservatet.

Utöver vad som i övrigt gäller enligt föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att

1. framföra motordrivet fordon,
2. ta ved. Eldning är endast tillåten om egen ved tagits med,
3. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående eller omkullfallna träd och buskar,
4. skada, plocka eller samla in växter och svampar. Bär-, matsvamp- och blomplockning för eget behov är dock tillåten, med undantag för fridlysta och rödlistade arter,
5. klättra i boträd, uppehålla sig nära rovfågelbo, lya eller gryt, samla in djur eller på annat sätt medvetet skada eller störa djurlivet,

6. medföra hund som inte är kopplad eller annat okopplat husdjur,
7. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift,
8. skada fast föremål eller ytbildning såsom att omlagra eller bortföra sten,
9. använda området militära övningar,
10. använda området för organiserade tävlingar utan tillstånd från Länsstyrelsen.

Föreskrifterna 1, 5 och 6 ovan utgör inte hinder för innehavare av särskild rätt i samband med den jakt som är tillåten i naturreservatet.

D. Bestämmelser om vården och förvaltningen av naturreservatet enligt förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

1. I skötselplanen anges målen med naturreservatet och de ska ligga till grund för dess vård och skötsel.
2. Länsstyrelsen ska vara naturvårdsförvaltare.
3. Naturreservatet ska utmärkas genom förvaltarens försorg enligt svensk standard 03 15 22 och Naturvårdsverkets anvisningar.

Ärendets handläggning

Området ingår i den inventering av skyddsvärda statliga skogar som på uppdrag av regeringen genomfördes av Naturvårdsverket och länsstyrelserna 2003-2005. Det uppmärksammades på grund av höga biologiska värden och bedömdes med stöd av gällande naturskogskriterier lämpat för urval i inventeringen. Området är ett av 34 områden i Gävleborgs län som slutligen rapporterades av Naturvårdsverket till regeringen, NV rapport 5339 och 5342 (objektrapportsnummer).

Naturvårdsverket och Sveaskog AB träffade den 13 juni 2008 en överenskommelse om långsiktigt skydd av 431 särskilt värdefulla naturskogsområden på Sveaskogs marker som redovisades i inventeringen. Överenskommelsen innebär att områdena på i överenskommelsen angivna villkor kan avsättas som naturreservat utan krav på ekonomisk ersättning till Sveaskog. Genom det långsiktiga skydd som på detta sätt åstadkoms för berörda områden ges ett viktigt bidrag till delmål 1 *Långsiktigt skydd av skogsmark* i miljö kvalitetsmålet *Levande skogar*.

Ärendet har den 30 april 2009 remitterats till Ljusdals kommun, Naturvårdsverket, Skogsstyrelsens och SGU. Sakägare inom området har förelagts att yttra sig över förslaget.

Skogsstyrelsen och Ljusdals kommun ser mycket positivt på bildandet av reservatet. Stenåsens jaktlag har ingen erinran. SGU har tillfört en beskrivning av geologiska förhållanden under områdesbeskrivningen. I övrigt har SGU ingen erinran. Naturvårdsverket har ingen erinran.

Sveaskog Förvaltnings AB anser att det i syfte och skötselplaner bör öppnas upp för ospecificerade skötselåtgärder. Länsstyrelsen bedömer att detta inte är nödvändigt. Länsstyrelsens arbete med att fatta beslut för de s k SNUS-objekten görs under stor tidspress. I besluten används därför en förenklad skötselplan. Avsikten är att de ska revideras och få en mer detaljerad utformning senast 2015. För vissa av SNUS-objekten är det tydligt att det behövs skötsel inom de närmsta åren. Dessa skötselåtgärder har arbetats in i den förenklade skötselplanen. Behövs akuta skötselåtgärder innan skötselplanen är omarbetad och reviderad finns möjlighet att göra detta genom ett dispensförfarande.

Sveaskog anser också att förbudet mot jaktorn och idrottsevenemang i föreskrifterna ska ersättas av tillståndsplikt. Länsstyrelsen ändrar i enlighet med Sveaskogs förslag.

Sveaskog hade också förslag på en skrivning under ”Upplysningar” i beslutet om Länsstyrelsens rätt att avverka skog vid särskilda omständigheter. Länsstyrelsen anser att extra ordinära händelser kan hanteras via dispensförfarande och att det ej behöver förtydligas i beslutet.

Länsstyrelsens bedömning och intresseprövning

Enligt 1 kap. 1 § miljöbalken ska densamma tillämpas så att bl.a. värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas och den biologiska mångfalden bevaras.

Enligt 7 kap. 4 § miljöbalken får Länsstyrelsen förklara ett mark- eller vattenområde som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet.

Länsstyrelsen bedömer att skogsbruk, andra arbetsföretag eller anläggningar ej går att förena med bevarande av områdets värden. Området är av stort värde för bevarande av den biologiska mångfalden. Detta är därför enligt Länsstyrelsens

uppfattning ett område som i enlighet med 1 kap. 1 § miljöbalken bör skyddas i form av naturreservat enligt 7 kap. 4 § miljöbalken. Detta bedöms vara förenligt med en från allmän synpunkt godtagbar användning av mark- och vattenresurser enligt 3 och 4 kap. miljöbalken.

Länsstyrelsen bedömer att de positiva effekterna för den biologiska mångfalden och allmänheten är stora och överväger de negativa effekterna dels för allmänheten och dels för berörda fastighets- och sakägare. I reservatsbildningsprocessen ingår som en del att i alla frågor göra en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen med den utgångspunkten att det ska finnas en rimlig balans mellan de värden som ska skyddas genom förbudet/inskränkningen, och den belastning som förbudet/inskränkningen har för den enskilde. Länsstyrelsen menar att den avgränsning av naturreservatet och de inskränkningar som gjorts av markanvändningen är nödvändiga, och att de inte går längre än vad som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet. Länsstyrelsens ställningstagande i denna del har skett med tillämpning av proportionalitetsprincipen. Vid avvägning enligt 7 kap. 25 § miljöbalken har Länsstyrelsen funnit att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet ska uppnås.

Upplysningar

Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap. 7 § miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl.

Föreskrifterna under punkt C ovan, enligt 7 kap 30 § miljöbalken om rätten att färdas, vistas och om ordningen i övrigt inom naturreservatet, gäller enligt 7 kap. 30 § miljöbalken omedelbart, även om de överklagas.

Länsstyrelsen ska bedriva tillsyn över naturreservatet. I tillsynen ingår att tillse att reservatsföreskrifterna följs.

Av 29 kap. 2 och 2a §§ miljöbalken följer bland annat att det kan medföra straffansvar att orsaka skada i eller bryta mot föreskrift som meddelats för ett naturreservat.

Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan Länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Eftersom området är till för att stärka den biologiska mångfalden ska vindfällan och stormskadad skog lämnas. Efter bildandet av naturreservat omfattas området inte av bestämmelserna i skogsvårdslagen. Det ansvar som markägaren har enligt 29 § skogsvårdslagen är därför efter naturreservatsbildningen statens ansvar.

Av 7 kap. 5 § miljöbalken framgår att om det senare visar sig finnas nya skäl eller behövas ytterligare inskränkningar för att uppnå syftet med skyddet, får Länsstyrelsen meddela beslut om detta.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen. Se bilaga 5 om hur man överklagar.

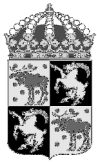
Beslut i ärendet har fattats av landshövding Barbro Holmberg. I den slutliga handläggningen har även deltagit enhetschef Ann Gudéhn (föredragande), jurist Caroline Näslund, biolog Kristina Persson, och biolog Jonas Lundin.

Barbro Holmberg

Ann Gudéhn

Bilagor:

1. Skötselplan
2. Översiktskarta
3. Beslutskarta
4. Sändlista
5. Hur man överklagar

Enheten för skydd av natur

Se sändlista

SKÖTSELPLAN FÖR GARPKÖLENS NATURRESERVAT

Denna skötselplan är en förenklad version och ska vid senare omprövning ersättas med en detaljerad skötselplan där området och eventuella skötselåtgärder preciseras. Detta kan ske inom ramen för gällande förordnande.

Beskrivningsdel

För en beskrivning av områdets bevarandevärden, se beslutet.

Plandel

Syftet med naturreservatet och dess föreskrifter är styrande för naturreservatets långsiktiga vård.

Fri utveckling direkt, inga åtgärder

Skogsbestånden ska genom intern dynamik och andra naturliga processer fortsätta att utvecklas fritt i riktning mot naturskog.

Naturreservatet görs tillgängligt och åskådligt för besökare inom ramen för syftet med naturreservatet.

Åtgärder

Dessa avser endast åtgärder för iordningställande och underhåll av gränsmarkeringar och informationstavlor.

Naturreservatets utmärkning i terrängen

Markeringarna skall göras utifrån Lantmäteriets gränsutsättning och för övrigt i enlighet med Naturvårdsverkets anvisningar.

Informationstavla med föreskrifter

Denna sätts upp på plats som markeras på karta, sidan 3

Tillsyn

Länsstyrelsen svarar för tillsynen av reservatet.

Sammanfattning och prioritering av åtgärder

Skötselåtgärd	När	Prioritet
Utmärkning av reservatsgränsen	Senast 2011	1
Informationsskylt om reservatet	Senast 2011	1
Uppföljning av gränsmarkering	Var 6:e år	1
Underhåll av gränsmarkering	Vid behov	1

Skötselplanen gäller tillsvidare men det är lämpligt att revidera den innan år 2015.

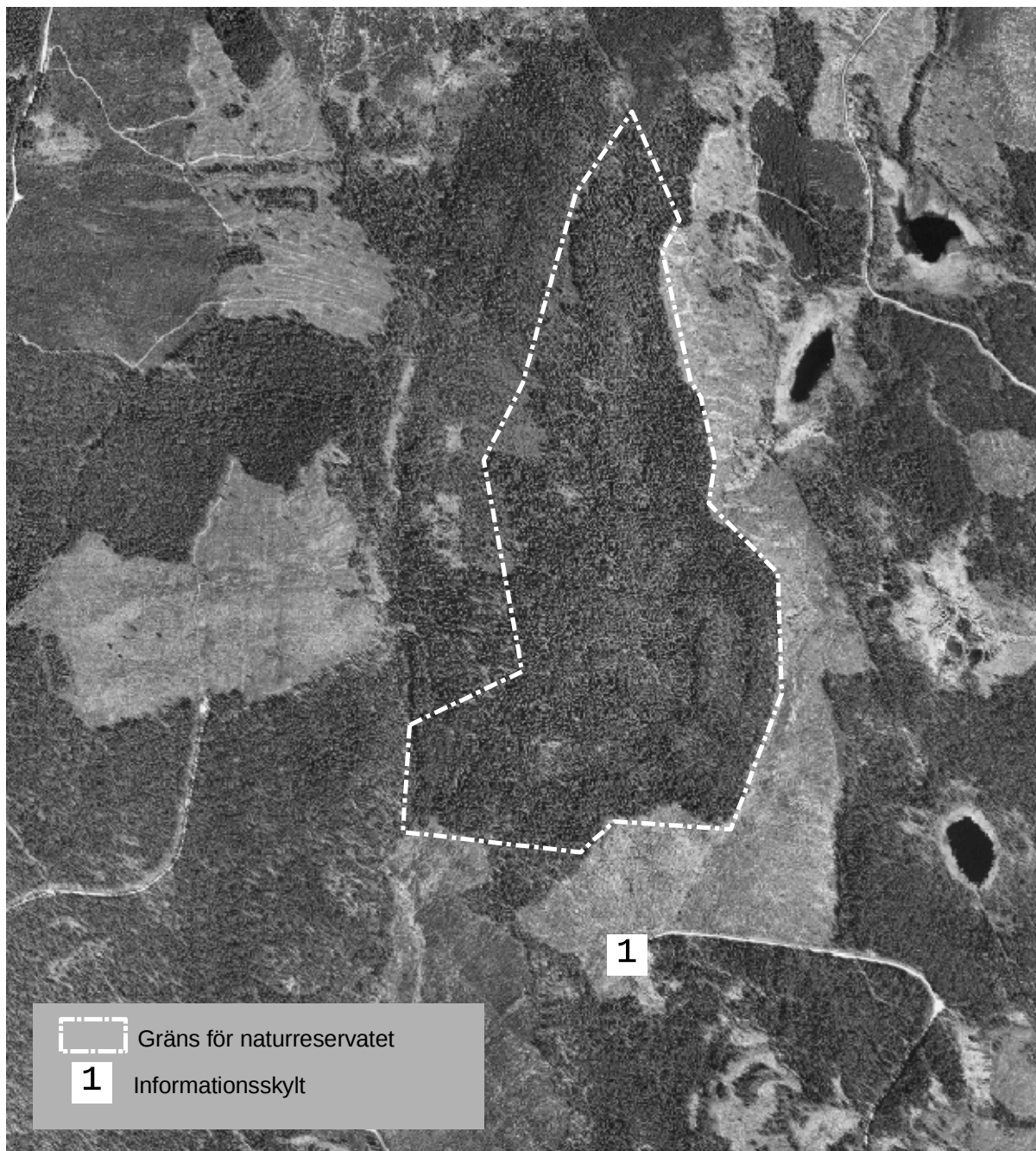
Länsstyrelsen
Gävleborg

Tillhör skötselplan
2009-09-29

Dnr 511-1797-09
61-255

3(3)

Garpkölens naturreservat Skötselkarta

Bakgrundskarta: Ortofoto

Skala 1:15 000

0 50 100 200 300 400 500 Meter

© Lantmäteriet, 2009. Ur GSD-ortofoto ärende 106-2004/188-X

Karta tillhörande skötselplan för Garpkölens naturreservat
Gränsen är inte inmätt i fält

Centrumkoordinater X: 6862631 Y: 1447550

Postadress	Besöksadress	Telefon	Faxnummer	E-post adress
Länsstyrelsen 801 70 Gävle	Borgmästarplan	026-17 10 00	026-17 13 16	gavleborg@lansstyrelsen.se

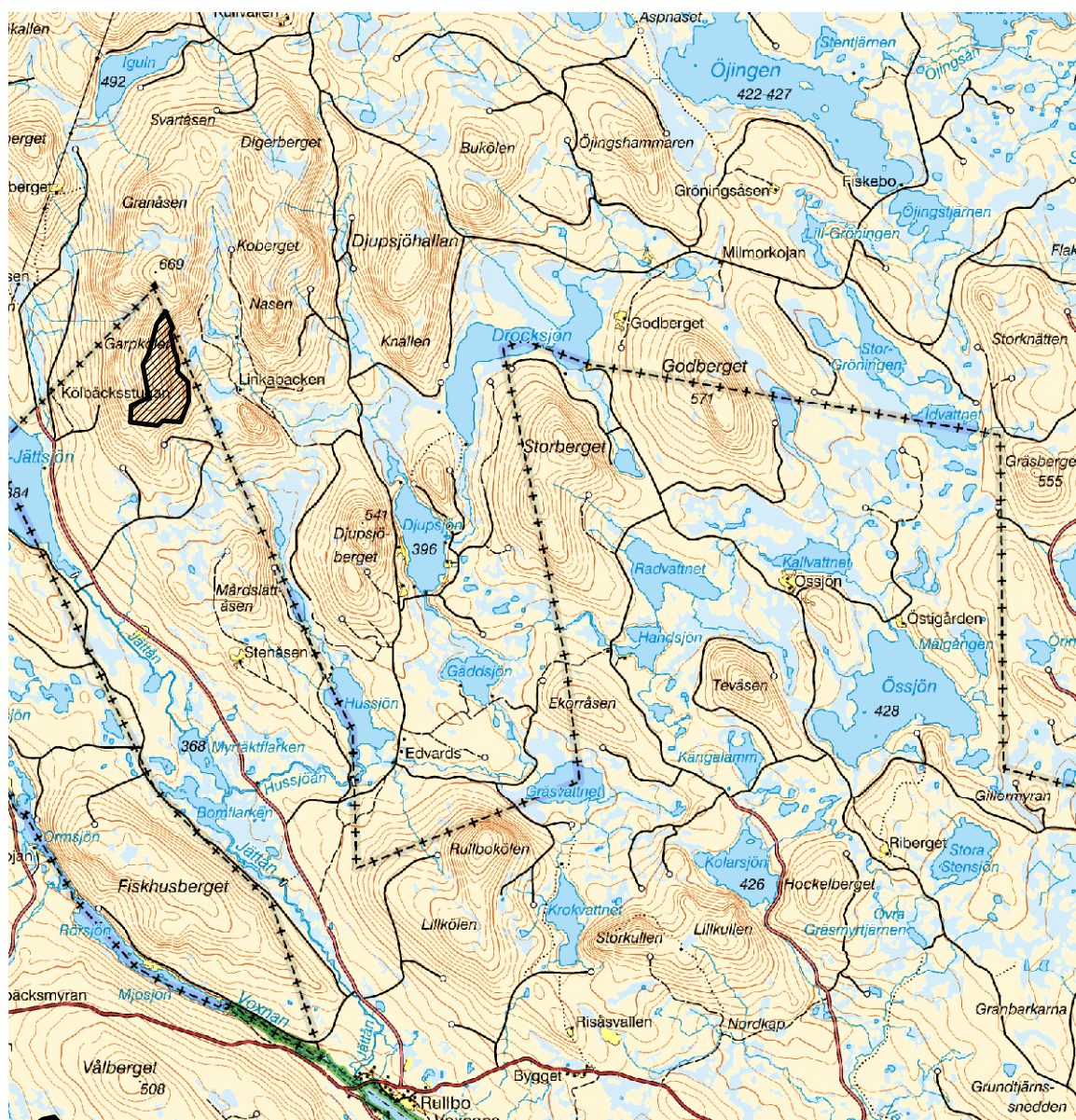
Länsstyrelsen
Gävleborg

Tillhör beslut
2009-09-29

Dnr 511-1797
61-255

Bilaga 2

Garpkölens naturreservat Översiktskarta

Bakgrundskarta: Vägkartan

Centrumkoordinater X: 6862631 Y: 1447550

Skala 1:100 000

 Garpkölens naturreservat

0 0,5 1 2 3 4 5 Kilometer

© Lantmäteriet, 2009. Ur GSD-vägkartan ärende 106-2004/188-X

Postadress

Besöksadress

Telefon

Faxnummer

E-post adress

Länsstyrelsen
801 70 Gävle

Borgmästarplan

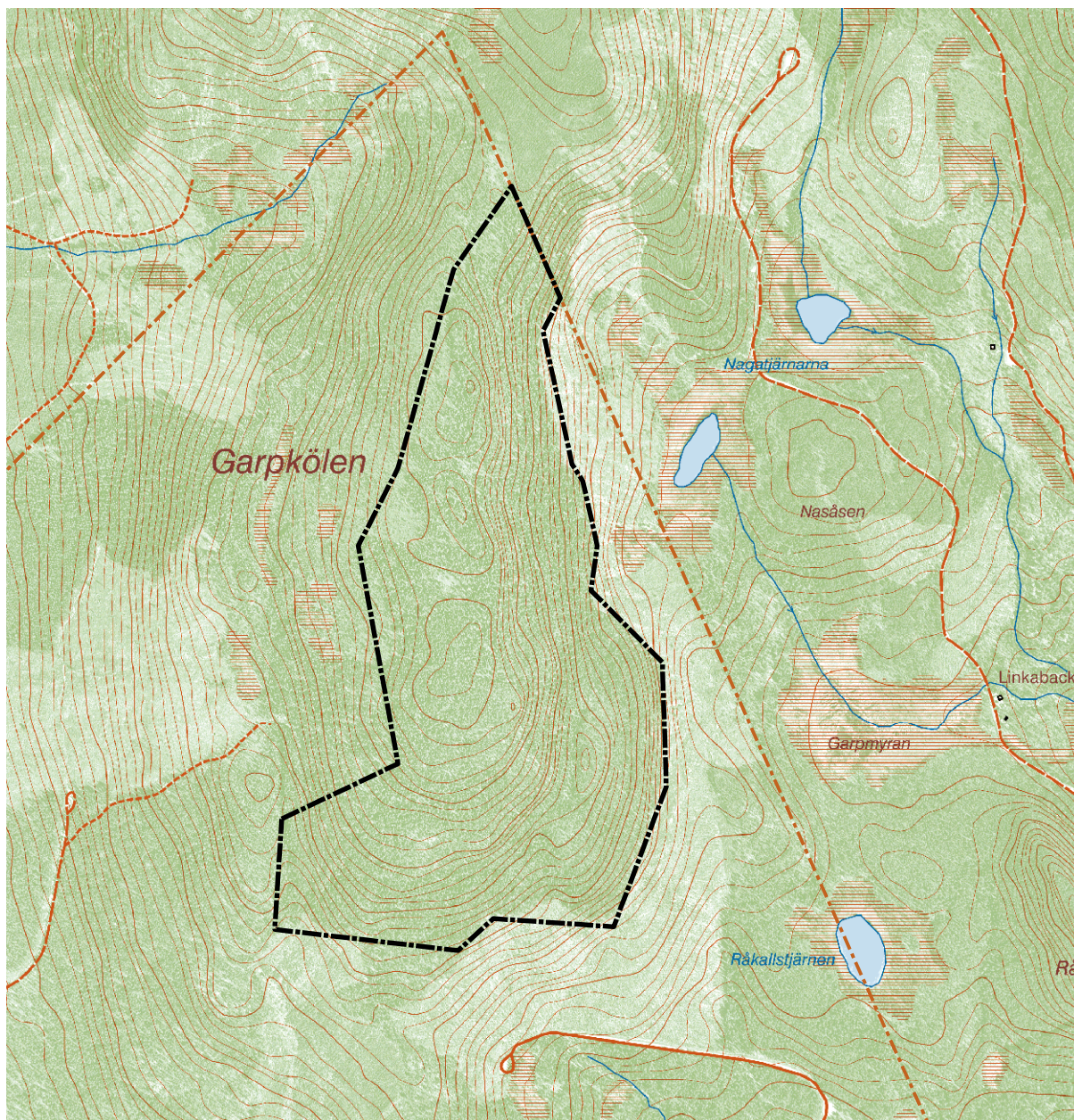
026-17 10 00

026-17 13 16

gavleborg@lansstyrelsen.se

Garpkölens naturreservat Beslutskarta

Bakgrundskarta: Fastighetskartan

Beslutskarta för Garpkölens naturreservat
Gränsen är inte inmätt i fält
Centrumkoordinater X: 6862631 Y:1447550

Skala 1:15 000

0 50 100 200 300 400 500 Meter

© Lantmäteriet, 2009. Ur GSD-produkter ärende 106-2004/188-X

--- Gräns för naturreservatet
--- Fastighetsgränser

Postadress	Besöksadress	Telefon	Faxnummer	E-post adress
Länsstyrelsen 801 70 Gävle	Borgmästarplan	026-17 10 00	026-17 13 16	gavleborg@lansstyrelsen.s

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Om Ni vill överklaga detta beslut skall Ni göra det *skriftligen* hos **Regeringen, miljödepartementet**.

Brevet med överklagandet skall dock lämnas eller skickas till Länsstyrelsen, 801 70 Gävle.

Skrivelsen med överklagandet måste ha kommit in till Länsstyrelsen inom tre veckor från den dag Ni fick del av beslutet.

Om överklagandet kommer in för sent kan det inte tas upp till prövning.

Ni skall i överklagandet ange vilket beslut Ni överklagar, vilken ändring Ni vill ha och vilka skäl Ni har för ändringen.

Ange Ert namn samt skriv under överklagandet.

Vill Ni veta mera om hur man överklagar kan Ni ta kontakt med Länsstyrelsen, telefon 026-171000.

UPPLYSNINGAR

Regeringen prövar efter överklagande beslut av statliga myndigheter i frågor som rör bildande av naturreservat, utom frågor om ersättning, (18 kap 1 § miljöbalken).

Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, Skogsstyrelsen och Fiskeriverket får överklaga beslut om bildande av naturreservat (40 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.).

Beslut om bildande av naturreservat får även överklagas av den som domen eller beslutet angår, om avgörandet har gått honom eller henne emot samt den myndighet, kommunala nämnd eller annan som enligt vad som är särskilt föreskrivet i balken eller i föreskrifter meddelade med stöd av balken har rätt att överklaga. Denna paragraf innebär inte någon inskränkning av rätten att överklaga enligt bestämmelser i rättegångsbalken (16 kap 12 § miljöbalken).